

AÑO II

PALMA 13 DE FEBRERO DE 1898

NÚM. 54

BONA LLAVOR

I

EL Bon-Jesús sempre se mos mostra el meteix en la bondat y dulçura del seu còr. En certa ocasió sortí de las ciutats y dels pobles de Palestina una turba inmensa de gent, desitjosa de veure 'l y sentir la seua paraula. Ell qui ho comprenia tot y per altra part se feya càrreg de les necessitats espirituals d' aquella multitud, los parlá d' aquesta manera:

II

Sortí un sembrador á sembrar la seua llavor; y mentres l'escampava, una part va caure dins la carretera; y els qui passavan la trepitjaren y sols els aucells en tengueren profit, porque la se menjaren. Altra caigué en terra molt, pedregosa, y com no tenia llecor, tot just en va neixer que tot-d-una se secá. Altra saltá entre espinals y romaguers, sortí la bruya, pero las espinas l' aufegaren, y no cresqué pus. Altra, á la fi, trobá bona terra, va creixer y grana bé y doná una cuita abundant, el cent per un, á n' el señor del camp.

Despues d' axò alsand la veu el Bon-Jesús digué: y ara qui te oreyes qu' escolt, axò es: pensau un poquet ab lo que vos acab de dir. Els dexeables qui solian usar més confiansa en Son Mestre, enrevoltandlo li deyan: Señor, explicaunos vos mateix aquesta parábola. Ell los volgué complaure, y después d' haver dit unas paraulas molt significativas, donant á comprendre que sabia n' y havia entr' els oyents, que sols volian durlo á perdre y no se volian aprofitar de la seua doctrina, seguí parland als seus, es dir, á las personas de cor senzill y de bona voluntad qui sempre 'l seguian.

La llavoreta, va dir el Salvador, es la paraula de Déu. La que va caure á la carretera rapresenta als qui l' escoltan distrets; vé el diable y los ho roba tot. La qui va caure entre pedras son els que l' escoltan fins y tot ab gust, pero no posan rels porque á la primera tentació cauen y de tot s' olvidan. La que caigué entre espinas es una imatge dels qui havendla sentida y recuida dins el seu cor, com estan massa aficads dins els afañys del mon y las satisfaccions dels sentids, s' aufegan dins la mar de

las delícias terrenals y tot es perdut. La llavoreta que va caure dins terra bona, es imatge d' aquells que la guardan bé y en trèuen molt de fruit ab tranquilidad y paciència.

III

Benvolguts lectors: l' Evangeli d' avuy no necessita explicació; el mateix Bon-Jesús la va donar. Però ¿y qu' es *paraula de Déu*? Paraula de Déu es la veu de la consciència, qui com á centinèl-la del cèl está á la porta del còr, y mos adverteix lo que es bé y lo que es mal. Paraula de Déu es una desgracia qui mos despren de la terra y mos fá pensar un poquet més ab el cèl. Paraula de Déu es un llibre de piedad qui mos instrueix, un bon exemple qui mos anima, un avis d' una persona virtuosa qui mos fá estar alerta. Paraula de Déu son, sobre tot, las enseñansas de l' Iglesia qui ab las encíclicas del Papa, ab las pastorals dels Bisbes y ab las instruccions dels nostros párrocos y pastors mos mostra el camí de la veritat y de la salvació. Avuy se senten massa paraules dels homos y per axò com tot-hom xerra, no mos entenem y per tot veim la confusió més espantosa. Ascoltem la paraula de Deu, y per sentirla no anèm á n' els cassinos ni á n' els clubs de les nostras capitals; allá sentirem sols las disputas amargas y eternas de la política y de totas las passions humanas. Anèm á l' Iglesia qui es mestra de veritat: la paraula seua ho es de Déu, ascoltemla pues, y guardemla dins el cor. Aquesta bona llavor cultivada p' el nostro trabay y benehida per las influencias celestials mos donará á tots abundant cuhita de bonas obras, y despues la Gloria.

EL SOLITARI D' ORIENT.

CONSEYS

No te fiís de cap homo abans d' haverlo tractat; pero tampoch desconfiís de ningú sense rahó, pues axò es contrari á la caritat.

—Refúia els favors dels homos interessats y miralos com un engany per obligarte á que los hi tornis forsoament es día que á éll li convendrá.

—L' experiencia dels altres te servesca per ferte savi; y ses errades per corretgirté.

S

PATRÓ DE LA SETMANA

Día 14.—El Beato Juan de la Concepció.

Fill d'una rica y noble familia d'Almodovar, Bisbat de Toledo, minyonet de sis anys ja cridava s'atenció dels seus pares y criats per les penitències, que á si mateix s'imposava; vestia cilici, disciplinava son còs y dormia en terra. Axò era en temps de Santa Teresa, la cual profetisá qu'arribaria á ser un gran sant y reformador d'una orde religiosa.

Estimava molt la vida retirada y la contemplació de las bondats y grandeses de Deu. Se privava del més precís aliment, que repartia á 'ls necessitats. Dins son cor reiná sempre la llástima y compassió dels pobres. Als nou anys fé vòt de castedat, que sabé guardá en mitj de grans perills durant els seus estudiis á l'universitat de Toledo. Vestí l'habit d'Orde de la Santíssima Trinitat y Redempció de catius, en la cual acabats els estudis y noviciat baix la direcció del Beato Simó de Rojas, fonch ordenat de sacerdot. Se distingí en el cumpliment de son ministeri, per son zèl en procurar la conversió dels peccadors, tenguent el consol de veurer arrepenhats á sos péus als més obstinats, á dones de vida extraviada, y á molts d'infeels abressar la fe de Jesucrist.

Ab sos trabais de Reformador de la seua orde, en la cual procurá, fer renaxer l'esperit dels seus fundadors, tengué moltes contrarietats, però meresqué á la fi veurer coronats els seus esforços ab la solemne aprovació feta per el Sant Pare Clement VIII. A s'activitat y zèl se degué la fundació de 18 convents de frares y un de monges. Abrumat per sos trabais apostòlics y per ses penitències, més que p'els anys, caygué malalt de gravedat, y al ferli á saber qu'era arribada l'hora d'apareyarsê per á morir, exclamá axí com David: «tot m'he alegrat per les paraules que m'acaban de dir; anirém á la casa del meu Senyor» y espirá benehint als seus germans y recomanantlós; que no descuidassen la redempció de catius.

L'estátua d'aquest Beato estava en la capella de la Sma. Trinidad del Convent del Sant Esperit de Palma; y, trèts el frares, el Pare Miquel Ferré la trasladá y se troba encara en lo altar major de l'iglesia de la Mare de Deu del Remey á la Vileta.

MOSSEN GASPAR.

CARTES ENDIMONIADES

II

(D' en Barrufet á Satanás)

Senyor y mestre:

Abans de tot, li he de dir que axò de *Voce Magestat* ho dexarém anar; la poca vergonya no arriba tan enfora. Vosté es *vosté*, y n'hi ha prou. No juguém á tîes: no fos cosa que d'allá ahont jo sé m'enviassen una singlada que 'm fes ballá de capoll; y no estich per vèrbes.

¡Fonne, fonne! Ja ho sospitava que vosté 'm tenia per espavilat; pero m'ha agradat ferm que m'ho digués per escrit. La hi vuy fregá p'els morros á n'en Banyeta, que més de dues vegades m'ha dit aubercoch, pipiolis, y troç

de tronxo. ¡Idò si que hi fas sa meua per dins els teatros! Ho pot jurá per tots els caps de colla de la civilisació moderna, que es lo mes sagrat que tenim á ca nostra. Gòs messions que quant un teatro está ple, que no poden aficarí una guya, no 's trobaran dues dotçenes d'ánimes que 'm fassen fetxida. No sé que pèstes es: com que s'aire mateix que allá respiran, los entebán sa consciencia. La pobre vòl cridá, pero s'aufega; y li surt una veu tan escanyada, que parex que estiga á ses derrereres. Si ¡no fos dimoni, li tendria llástima. ¿Que 's pensa quin acudit los vé á molts, totduna que posan peu en el *vestíbulo*? Se giran á ella, ab lo dit devant sa boca, y baxet, l'amançan de qui si no calla, li torçarán es coll. ¿Y que fa s'animalet, que de serp qu'era s'ha tornat cusseta juèu? S'ajupeu, y no 's mou ni lladra, á no ser que li peguen qualque ponxida forta. Axí y tot, encara n'hi ha que li volen posá morral.

Ara fasses conte que *al divino arte de Talia* li passa dos doblers de lo mateix, en lo de havé perdut forces y anar cop-píu. ¿S'en recorda, fa uns quants anys, que 'ls homos lletruts de bona cepa deyen que aquest art anava de rota batuda? Idò ja está á ses acabayes, y abans de finá el sigle haurá fet es bategot. No senyó: ja no s'en troba ni una per necessari d'aquelles comèdies honrades, plenes d'enginy y de bons conceptes, que donavan llissions de virtut y de belles formes, y divertían honestament; ni d'aquelles pessas, de més ó manco valê, que feyan esclatá de riure á tothom, sense doná grex á n'en Barrufet y Companyia. Be ho sab: me tenían avorrit y d'un humó pèrro. Per treuren una mica de such, me costava posarhi els cinch sentits y fer la torniola á un y altre, com si anás á demaná llimosna. ¡Ca! Ell avuy no hi som á temps á replegá porqueries; y ab un santiamén, animeta per aquí, animeta per allá, ne tench un enfilay que dona goig. Me pot creure, Senyor Satanás, perque sé doná abasto á tots els que hi ha y á mes qu'en vengan, y no pert cala, y estich sempre alerta. Li jur que en aquest temps d'are ni s'enteniment ni s'imaginació dels espectadors fan petjada bona: totduna que surt espira, ja tenim flamada; y jo vetx com els cors s'endurexen, y com torna gruxada aquella crosta, que llevó per romprellá se necesita un dels cops més valents de la gracia divina.

El cas es que en el día no li pegan més que de sarçueles; y aquest es una casta d'am ahont s'hi enganxan una mala fi de pexos. Ha de sebre que totes surten de sa meua closca: si senyó; perque els autors en lo que pertany á l'idea, bona composició y degudes formes de llenguatje y estil, no saben per hon hi van; son més ases que 'n Taleca: y fins y tot ab los espays, ab el tò y ab les postures del bramar, se copian uns als altres. En rudes; alló es un *cocorum*, que no hi ha paladá que 'l resistesca. Però vé que jo hi pos sa sal, es pebre y ses espícies, y ho carrech axí com vuy, y ho arregl al meu modo; y alló que no sabia lo que era, y per si matex hauria fet oy á n'el Rey Porch, mos surt un aguiat de primer ordre, que tothom s'en atapex fins que no pot dí pruna. Quin gust dona contemplar com se trèu sa panxa de mal any, els diumenjes decapvespre, aquell estol de senyorets de deu á quínse! *Ergo*, senyor Satanás; (no s'assust d'es *lla-*

tinorum), ergo una cosa que no val tres sireres p' els homes de lletres, que dexe estormeyada sa Llógica, y li promou el ball de San Vito á n' el sentit comú de mado Xeuba, resulta una obra escel-lent y magnífica, ó lo manco acceptable y agradosa, no més per lo que el diantre d' en Barrufet ho manuela y hey posa del seu. Y no hi ha *vèls*. Persones que 's diuen il-lustrades á qui m' he cuidat de fer perdre es quest, ho troban de *rechupete*, y s' hi devertexen á les totes, y envían á fregí ous de lloca á tot aquell que los vulga fé veure lo contrari. ¡Veja si axó es *salero*, y si tench motín per anar alt de barret!

Un altre día parlarém de certes invencions meues que trobará molt profitoses y també li contaré un pas que 'm seguí ab um senyó que sortía de la Iglesia, tirant pestes cuantre noltros. S' en llepará els dits, veurá ben á les clares, si ho es entrevesat de ca de bou aquest servidor y dexeble seu.

Barrufet Cara de Suro.

DÉSFRESSATS

¡Huey! tu, que fas d' important
y en tot y per tot t' aficas,
y dius que te sacrificas
per que el *partit* vaji avant:

No cal que hu ponderis tant;
conexem sa tracalada
de patricis desfressada,
que, sortida del no-rès,
davall capa d' honradès
sols hey du polissonada.

Tot-hom que no sía llosco
Te dirá: ¡jò te *conoxco*!

¡Huey! tu, membre de sa Junta
de l' *Equis* societat.
que sols t' has destexinat
als negocis treguent punta:

Qui manetja oli s' en unta
y sol sortí lladre fí.
tu ests un batiat d' ahí
nat avuy sens cap doblé,
y á forsa de fér papé
es papé te fá lluhí...

Tot-hom que no sía llosco
Te dirá: ¡jò te *conoxco*!

¡Huey! tu, viudeta empiulada
que te donas tant de tò
mostrant es rellotje d' ò
p' es Born y per sa Murada:

Tu ests un' altra desfressada
que dèus tot cuant dus demunt,
y amb aquest rumbo al de punt
vols pescar un haciendat;
y, en dos dies.... liquidat
com á ton marit difunt.

Tot-hom que no sía llosco
Te dirá: ¡jò te *conoxco*!

¡Huey! tu manestral bromat
que sa farina estauvías
y dexas anar tes fies
amb capellet enflocat:

¡Quin desfrés los has posat
de mossones! Sa fortuna
pretens fér casantne una

amb un fiy de *bona casa*;
¡y no t' has temut; tròs d' asa,
que éll, com tu, també dejuna?
Tot-hom que no sía llosco
Te dirá: ¡jò te *conoxco*!

¡Huey! tu, que pretens de noble
perque usas escut timbrat
y perque te veus honrat
per tot es Clero des poble:

Es desfrés dus més innoble
devant qui sab bé, y per cèrt
que ab ta lucúria se pèrt
una jove malanada
que has sostrèta, las burlada
y llavò t' en has llibèrt.

Tot-hom que no sía llosco
Te dirá: ¡jò te *conoxco*!

¡Huey! tu, devot y confrare
de totes ses confraries,
que vas á ses romeries
y aplega mans á tot Pare:

Amb tot y axò té gran tara
esta relligiosidat
hipòcrita.... ¡Ja has donat
per llimosnes lo que 't sobra?
estimá á Déu y no al pobre
es dú 'l llum de fé apagat.

Tot-hom que no sía llosco
Te dirá: ¡jò te *conoxco*!

Y jo que á tot-hom predich
ara, en temps de Carnaval,
desde aquest Dominical
setmanari, y que m' afich.

En tot.... sols per aquest pich
me desfrés de Coremé.
Deu me perdon si no sé
escriure gloses millós....
Ja 'n sent d' entre el meus lectós
cualcun que tira es papé

Exclamant: jò no som llosco;
¿*Equis-Dé*? ¡Ja te *conoxco*!

X. D.

Resposta ben avenguda

*Qu' haurían de donar molts d' atlotóns mallorquins á sos
Pares, qui en lloch de darlós bons exemples, sovint los
ensenyan á faltar á n' els Manaments.*

Un menestral, pare de familia, era tan mal faner que tota la setmana *anava de les seues*, y llavò havia de fer feyna justament totes les festes, perque no havia acabada la tasca de la setmana: un diumenge no s' aconhortá de ferné ell tot scl, y volgué que l' aydás un fill seu però li sortiren errats els contes. Per paga s' atlot havia feta la primera comunió feya poch y encara tenia fresca la Doctrina Cristiana, y se rebel-lá: ben resolt digué á son Pare que li havían mostrat que tenia obligació d' anar á missa totes les festes y que hi volía anar.

—Aquí comand jo, y ningú més, li digué son Pare tot ulsurat y malembrou, no anirás á missa y farás feyna ab mi.

—No, li contestá s' atlot, no 'n vuy fer de feyna en Diumenje; m' han ensenyat qu' he d' anar á missa, y hi aniré.

—També te deuen haver ensenyat qu' has de creure á ton Pare y á ta Mare.

—Si; emperò si el quart Manament de la Lley de Deu m' obliga á honrar Pare y Mare, el tercer me mana santificar les festes; y si puch desobeír el tercer, ¿perque he de creure á n' el quart? tan manament es un com l' altre.

Son pare, que tenia mals arrambatges, no tengué altre sortida que pegarlí batcollada; emperò axí mateix el feren aquelles paraules; les s' aficá endins y á força de reflexionar, trobá que s' atlot tenia rahó. Es cert, deya ell, si no es cap mal dexar una missa, ¿perque ho ha d' esser no creurem? si pot faltar á n' el tercer, peque ha de fer lo que mana el quart? es ell qui te rahó, y no jo. El dexá anar á missa, y es cap y á la fi lo hi acompanyá; y tant d' assunto li va fer aquella resposta que va fer propòsit de santificar totes les festes: s' hagué d' afanyar tota la setmana sols per poré anar á missa el Diumenge; va tornár de lo més faner, Deu hi posá la mayna, y d' aquell dia ençá no s' acabá dins ca-seua la pau ni el pá, y tot li va dir de lo millor.

ANYORANSA

¡Mare mía!

Dins la xalesta estelada
me sembla estás amagada
Verge d' els meus pensaments
jo t' anyor y enamorada
la meua ánima abrasada
t' envia sospirs ardents.

Quant tot dorm y tot reposa
de nit, lo meu cor se gosa
fent per tu cansons d' amor,
tot lo del mon me fá nosa
y com d' els Cantars l' Esposa
te cerch t' estim y t' anyor.

Vida de la meua vida,
já que me pena es sens mida,
vina y me consolarás;
mostrem ta cara garrida
y dins ta Patria florida.
¿quant será que mi hi duras?

MARCELINA MORAGUES

IMPORTANCIA DE LA PRENSA CATÓLICA.

—Es de la mayor importancia el difundir los conocimientos religiosos mediante la Prensa. Debiera existir una Prensa católica que divulgara por todas partes, en el lenguaje del pueblo, la palabra de Dios, en forma sencilla, clara, popular, que se entendiera de todos, y esto no de pura ocasión, sino constantemente, día tras día; si posible fuese, semana tras semana. ¡Ah! si el número de los católicos de buena y decidida voluntad fuera mayor, más solícitos y de mayor generosidad y empresa, no dudo que, atendidas las facilidades que la prensa nos ofrece en nuestros días, la semilla de la verdad pudiera esparcirse con gran abundancia en el campo católico, donde el común enemigo hace tiempo viene sembrando la cizaña.—(Cardenal Manning.)

GLOSAS D' ENAMORAT

Tota la setmana he estat
Ausent de la teua amó,
Y la pena y la tristó
Sempre m' han duit safalcat;
A tal punt era arribat
Que per veurer 't 'guera dat
S' aliment que hé celebrat,
Y m' hauria sustentat,
De la teua resplandó.

Tendrás en molta memori
Tot axò que t' hé contat:
A-Dios, clavell daurat;
A viure á un purgatori,
Dins el mon, m' has condemnat;
¡Deu fassi sa voluntat
Y vulga bén aviat
Que amb etèrna germandat
Mos apleguem á la Glori!

(de l' amo de Son Riera de Mirabona.)

LA ORACION DE UN ATEO.—El escéptico escritor Volney se había embarcado; de repente se levanta una terrible tempestad. Olvidando él mismo las doctrinas que enseñaba, toma el rosario de una mujer que rezaba á su lado, se arrodilla y ora con un fervor que admira.

Cuando hubo pasado el peligro, uno de sus amigos no pudo contenerse y dijo:

—Vos también orabais como puede hacerlo la mujer más cobarde.

—Amigo mío, contestó Volney, destruyendo él mismo su desolador sistema de ateísmo, puede uno ser incrédulo y ateo en su gabinete; pero cuando uno se encuentra entre el trueno que retumba y el abismo de las aguas que muge bajo los piés, se ve uno obligado á creer.

MALLORCA

REVISTA DOMINICAL BILINGUE

Este semanario tiene por objeto difundir lectura sana en forma amena y al alcance de todas las inteligencias.

Se reparte los sábados, y contiene ordinariamente cuatro páginas de texto; pero cuando los recursos lo permiten, publica números de á ocho páginas, suplementos ó aumenta la tirada y en este caso el exceso

Se distribuye gratuitamente

Se sufragan los gastos por medió de suscripciones desde
25 cénts. de peseta mensuales en adelante.

Por 25 cénts. se sirve semanalmente un ejemplar, por 50 cénts. cinco, por una peseta diez, y así sucesivamente.

Por consiguiente, á prorrato entre cinco personas, sólo cuesta la suscripción

10 CÉNTS. DE PESETA AL MES

ADMINISTRACIÓN:—Plaza de Santa Eulalia, 2, Librería
Correspondencia administrativa:—S. Cayetano 8-2.º

CEPAS AMERICANAS

De todas clases y variedades—Injertos—Barbados—Estacas—Procedentes de los viveros y plantaciones de
Jaime Sabaté de Vilafranca del Panadés
Representante: MIGUEL DURÁN calle de la Murta 5.-Inca

Imp. de las hijas de Colomar.